

Regelbunden tillsyn i Bruksskolan, Kyrkskolan och Mehede skola

Förskoleklassen

Grundskolan årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Tierps kommun under perioden 16 juni till och med 15 oktober 2009 och besökt Bruksskolan, Kyrkskolan och Mehede skola den 16-17 september 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 25 februari 2010.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och de aktuella skolorna, dels den information som samlats in under besöket. I skolorna intervjuades rektorn, lärare, annan personal, elever och föräldrar. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på Bruksskolan, Kyrkskolan och Mehede skola

Bruksskolan	Antal elever
Förskoleklass	17
Grundskola	87

Källa: Bruksskolan

2 (16)

Kyrkskolan	Antal elever
Förskoleklass	15
Grundskola	89

Källa: Kyrkskolan

Mehede skola	Antal elever
Förskoleklass	4
Grundskola	44

Källa: Mehede skola

Bruksskolan ligger i samhället Söderfors väster om Tierp, Kyrkskolan ligger i Kyrkbyn söder om Tierp och Mehede skola ligger i Mehedeby norr om Tierp. Skolorna har ett arbetslag vardera. Skolorna arbetar i tre spår och det finns fem stycken integrerade verksamheter för skolbarnsomsorg.

Skolorna tillhör rektorsområde 1 i Tierps kommun. Till rektorsområdet hör även Aspenskolan. Tidigare bestod ledningsfunktionen i rektorsområdet av en rektor och två biträdande rektorer. När rektorn lämnade sin tjänst beslutades att en organisationsöversyn ska göras, i avvaktan på denna har de två biträdande rektorerna tillförordnats som rektorer. Det finns en tillförordnad rektor för de tre skolorna Bruksskolan, Kyrkskolan och Mehede skola. Till viss del kvarstår den tidigare arbetsfördelningen som fanns mellan de biträdande rektorerna, bl.a. när det gäller personalansvaret.

Grundskolorna i Tierps kommun deltar i försöksverksamhet med utbildning utan timplan.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Bruks-skolan	Riket	Bruks-skolan	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	67	85	89	87
	Matematik	71	72	95	73
	Svenska	76	71	95	72
	Svenska som andraspråk	.	56	.	61

Tabell 3: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Kyrk-skolan	Riket	Kyrk-skolan	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	86	85	100	87
	Matematik	76	72	94	73
	Svenska	86	71	82	72
	Svenska som andraspråk	.	56	.	61

Tabell 4: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Mehede skola	Riket	Mehede skola	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	82	85	79	87
	Matematik	55	72	86	73
	Svenska	91	71	64	72
	Svenska som andraspråk	.	56	.	61

Källa: Uppgifter från skolorna. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 4 för 2007 exkluderade på grund av stora bortfall.

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Andelen elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven i årskurs 5 varierar över tid och mellan de tre skolorna och i ämnena engelska, matematik och svenska. I rektorsområdets kvalitetsredovisning 2008/09 anges hur många elever i årskurs 5 som nått målen i samtliga ämnen 2009. Resultaten visar att de flesta eleverna når målen i alla ämnen men att några elever inte når målen i något/några av ämnena svenska, matematik, engelska, idrott och hälsa samt hemkunskap. I ämnena svenska som andraspråk görs ingen resultatuppföljning och inte heller i ämnet teknik vid Bruksskolan. Lärarna vid de tre skolorna följer upp och diskuterar resultaten i de ämnen som omfattas av de nationella ämnesproven. Däremot har resultaten i de övriga ämnena inte analyserats. Skolinspektionen bedömer att skolorna i högre grad behöver följa upp, utvärdera och analysera elevernas kunskapsresultat så att alla elever ges förutsättningar för att nå lägst målen för utbildningen. Detta är särskilt viktigt då det i tillsynen framkommer uppgifter om att det finns elever som inte får stöd i tillräcklig omfattning.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtal.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Vid utvecklingssamtal ska läraren enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den individuella utvecklingsplanen, IUP, kan även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtal ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen, enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen. Elever och föräldrar informeras om kunskapsutvecklingen i alla ämnen genom ett digitalt system. Det digitala systemet innehåller också den individuella utvecklingsplanen (IUP). Upprättandet av elevernas IUP för skolorna förutsätter att eleven och föräldrar aktivt går in i datasystemet och förbereder sig för utvecklingssamtal inför upprättandet av den individuella utvecklingsplanen. Av de individuella utvecklingsplaner som granskats vid tillsynen framgår att skolorna lägger stor vikt vid elevens egen uppfattning om sina kunskaper i ett ämne. Lärarens omdöme anges genom att läraren kryssar i om eleven har förväntade kunskaper i förhållande till de lokala kursmålen i ämnet. Lärare kommenterar också elevens uppfattning om sitt lärande. Vid intervjuer med elever från de tre skolorna framkommer att eleverna inte alltid känner till innehållet i sin individuella utvecklingsplan och vad den individuella utvecklingsplanen ska syfta till. Eleverna har svårt att erinra sig de överenskommelser som träffades vid utvecklingssamtal, exempelvis i vilka ämnen och på vilket sätt skolan ska stödja eleven i sitt fortsatta lärande. Elever vid Bruksskolan tycks vara mer införstådda med innehållet i sina individuella utvecklingsplaner än övriga skolor. Skolinspektionen konstaterar att de individuella utvecklingsplanerna till sitt innehåll i huvudsak uppfyller de krav som ställs men de individuella utvecklingsplanerna behöver i högre utsträckning hållas aktuella för eleverna och ele-

6 (16)

ver och föräldrar behöver informeras vad planerna syftar till.
--

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, avsnitt 2 Mål och riktlinjer, framgår bl.a. följande. Mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Mål att uppnå uttrycker vad eleverna minst ska ha uppnått när de lämnar skolan. Enligt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen finns en kursplan för varje ämne. I kursplanen anges de mål som undervisningen ska sträva mot, och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret.

I kommunen har ett gemensamt arbete pågått för att lokalt tolka och konkretisera de nationella målen för utbildningen. Skolorna i rektorsområdet har beslutat att skolorna ska följa de lokala tolkningarna i varje ämne. Det framgår inte av de lokala tolkningarna att utbildningen ska inriktas på de strävansmål som anges i de nationella målen. Inte heller framgår det av någon annan dokumentation från skolorna. Den samlade uppfattningen av lärare inom rektorsområdet är att undervisningen i högre grad läggs upp och genomförs med utgångspunkt i uppnåendemålen. I samtal med lärare framkommer också att det finnas olika uppfattningar om vad strävansmålen egentligen innebär. Några lärare menar att det

är svårt att uttolka strävansmålen i de enskilda ämnena.

Skolinspektionen bedömer att skolorna på ett tydligare sätt bör utgå från läroplanen och kursplanernas strävansmål.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Enligt avsnitt 2.3 i Lpo 94 ska läraren se till att alla elever oavsett kön och social och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

I skolornas kvalitetsredovisningar anges hur skolorna arbetar med att öka elevernas inflytande. Där framhålls främst elevernas inflytande över trivseregler och inflytande genom elevrådet. Lärarna anger att elevinflytande över undervisningen finns inom vissa ramar, exempelvis genom att eleverna ges möjlighet att göra upp en planering av arbetet. I Bruksskolan kan lärare och elever ge exempel på att eleverna får inflytande över både innehållet och arbetsformer, främst gäller det när skolan arbetar med olika tema. Kyrkskolans elever har svårt att ge exempel på inflytande över utbildningen. Samtidigt ger de exempel på hur de skulle önska att undervisningen förändrades. Det tycks inte finnas i elevernas medvetande att de ska ges möjlighet till inflytande över sitt lärande. I Mehede skola ger eleverna exempel på att de har inflytande över arbetssätt och i viss mån även innehåll. Det samlade intrycket av de samtal som förts med elever och lärare vid de tre skolorna är att inflytandet mest omfattar möjlighet att välja i vilken ordning och vid vilket tidpunkt skolarbetet ska genomföras. I skolornas arbetsplaner framgår inte alltid hur skolan avser att arbeta för att öka elevernas inflytande och ansvarstagande.

Skolorna måste vidta åtgärder för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningen.

8 (16)

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov
Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet och beslut om detta ska fattas av rektor. Om det framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder ska rektor se till att behovet utreds, enligt 4 kap. 1 § skollagen, 5 kap. 1 § grundskoleförordningen. En elev ska ges stödundervisning, om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts i slutet av det tredje, det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd, enligt 5 kap. 4 § grundskoleförordningen. En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det enligt 5 kap. 2 §

grundskoleförordningen.

Enligt både lärare vid de tre skolorna och representanter för elevhälsan har skolan fungerande rutiner att upptäcka elever som riskerar att inte nå målen. Elevhälsan menar att det är svårt att avgöra om eleverna får stöd i tillräcklig omfattning. Lärare vid Bruksskolan menar att elevers stöd kan tillgodoses inom arbetslaget till en viss nivå. De menar att det finns elever i skolan med ett sådant stort behov av stöd att detta inte kan tillgodoses i tillräcklig omfattning. Bruksskolans lärare uppger att skolan saknar en kontinuerlig kontakt med en specialpedagog som finns på plats i skolan menar lärare. Specialpedagogerna i kommunen finns som en central resurs. Att skolorna har alltför begränsad tillgång till specialpedagog bekräftas delvis av rektorn.

Skolorna bör med anledning av att alla elever inte når målen utreda och följa upp att alla elever i behov av särskilt stöd får detta i tillräcklig omfattning.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn, enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen, se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd ska rektor se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

De åtgärdsprogram som skolan upprättar följer en gemensam mall som upprättas för hela rektorsområdet. Skolinspektionen konstaterar att åtgärdsprogrammen på en hel del punkter behöver förtydligas. I de åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av framgår inte vilket behov av stöd eleverna har. Inte heller framgår det tydligt när uppföljning och utvärdering ska ske. I de fall där uppföljning och utvärdering anges, är tidpunkten alltför långt fram för att åtgärderna ska kunna utvärderas och vid behov korrigeras i tid.

Skolinspektionen bedömer att skolorna inte upprättar åtgärdsprogram som uppfyller förordningens krav.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari 2009 finns bestämmelserna i stället i två lagar, dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsynen av diskrimineringslagen.

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling bör planen innehålla de slutsatser som kan dras av kartläggningarna om situationer i verksamheten.

Barnen eller eleverna vid en verksamhet för vilken planen gäller ska enligt 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolorna har presenterat likabehandlingsplanerna för år 2009 och en efterföljande plan för läsåret 2009/10. Planerna är gemensamma planer för samtliga skolor inom rektorsområdet. Vid tillsynstillfället håller den efterföljande planen på att förändras. Förändringen innebär att det i planen ska framgå en nulägesanalys och planerade åtgärder för alla arbetslag för det kommande läsåret. Likabehandlingsplanen innehåller en allmän översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen innehåller dock inte vilka åtgärder som man avser att påbörja eller genomföra under kommande året utifrån den kartläggning som genomförts i de olika verksamheterna. I den efterföljande planen saknas en redogörelse för hur tidigare planerade och genomförda åtgärder har genomförts.

Skolinspektionen bedömer att skolans nuvarande likabehandlingsplan, plan mot kränkande behandling, inte uppfyller lagens krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

12 (16)

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 kap. 15 § grundskoleförordningen sägs att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en eller båda vårdnadshavarna. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. Enligt 2 kap. 16 § grundskoleförordningen sägs vidare att undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas i stället för undervisning i svenska. Svenska som andraspråk kan därutöver anordnas som språkval som elevens val eller inom ramen för skolans val. I samtal med lärare och rektor framkommer att det finns elever som är berättigade till svenska som andraspråk. Enligt lärare ges dessa elever extra stöd men deltar annars i ordinarie undervisning i ämnet svenska. Skolinspektionen konstaterar att eleverna inte erbjuds svenska som andraspråk som alternativ till ämnet svenska.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Enligt 3 kap. 3 och 4 §§ grundskoleförordningen ska det för behandling av elevvårdsfrågor finnas en elevvårdskonferens för rektorns arbetsområde. I elevvårdskonferensen ska rektorn ingå som en av ledamöterna.

I avvaktan på att en organisationsöversyn görs har de två tillförordnade rektorerna inom rektorsområdet till viss del behållit den ansvarsfördelning som tidigare rådde mellan dem. Det innebär bland annat att det är rektorn vid Aspen-skolan som fortfarande är ledamot och sammankallande vid elevvårdskonferensen vid Bruksskolan. Hon är även den som efter konferensen fattar beslut.

Kommunen har stor frihet när det gäller att utforma ledningsorganisationen för skolan. Det finns dock begränsningar i denna frihet. Bland annat för att det av rättssäkerhetsskäl måste vara fullständigt klart vem som fattar beslut och därmed ansvarar för dem. Författningarna innebär att någon annan skolledare inte kan ta över från rektorn det ansvar och de skyldigheter denne har.

Skolinspektionen bedömer med hänvisning till att rektors ansvar enligt bestämmelserna inte tas över från rektorn av en annan tjänsteman, att ansvarsfördelningen mellan rektorerna måste förtydligas samt att rektorns förtrogenhet med skolans verksamhet bör utvecklas.

14 (16)

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt provas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder provas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. Enligt avsnitt 2.8 i Lpo 94 har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Skolinspektionen kan konstatera att det bland skolans personal finns en stor medvetenhet och engagemang för ett kontinuerligt kvalitetsarbete. Detta arbete inkluderar planering, uppföljning och i viss mån utvärdering. Skolans kvalitetsarbete tar dock inte i tillräcklig utsträckning sin utgångspunkt i elevernas kunskapsresultat. Skolinspektionen vill framhålla att arbetet med sammanställningar och analyser av måluppfyllelsen är en viktig förutsättning för att åstadkomma förbättringar. Ett systematiskt kvalitetsarbete är också viktigt för att verksamheten ska kunna rikta in sig på de åtgärder som behöver vidtagas för ökad mål-

uppfyllelse.

Skolinspektionen bedömer att skolorna måste utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete med uppföljning, utvärdering och analys med fokus på kunskapsresultaten.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska bl.a. varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet och varje kommunalt bedrivit fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Enligt 2 § samma förordning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Enligt 4 § samma förordning ska elever, lärare och övriga personal medverka i utarbetandet av och elevernas föräldrar ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen. I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) och planer mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen (1985:1100) redovisas.

För rektorsområdet upprättas en gemensam kvalitetsredovisning som omfattar Aspenskolan, Kyrkskolan, Mehede skola samt Bruksskolan. Varje arbetslag upprättar också egna kvalitetsredovisningar som sedan ligger till grund för rektorsområdets gemensamma redovisning. Av intervjuer med lärare framgår att personalen är väl insatta i kvalitetsredovisningens syfte och funktion. Personalen uppfattar kvalitetsredovisningen som en rapportering till nämnd och förvaltning men också som en del i utvecklingsarbetet. Kvalitetsredovisningen tar sin utgångspunkt i barn- och utbildningsnämndens prioriterade mål och innehåller en uppräkningslista av hur skolorna har arbetat med en mängd olika nationella mål. I kvalitetsredovisningen redovisas resultaten vid de nationella proven i årskurs

16 (16)

5 och årskurs 9. Måluppfyllelsen för samtliga ämnen finns redovisat för årskurs 5. Kvalitetsredovisningen innehåller en redovisning av vidtagna åtgärder men är inte underbyggd av analyser av resultaten och det är därför svårt att veta om dessa åtgärder är adekvata för att öka måluppfyllelsen. Föräldrar har inte givits möjlighet att delta i arbetet. I kvalitetsredovisningen redovisas inte någon uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller de krav som kan ställas på en sådan enligt förordningen.

2009-11-25 Göteborg

Agneta Wennberg

Hans Enckell